

The fight is not over - we have to stay put **Rotary: End Polio Now**

Bill Gates: "The world's progress in fighting polio might be one of the best-kept secrets in global health." Case status: Afghanistan 22, Pakistan 32.

READ ON INTERNET:

<https://www.endpolio.org>

Polio viruse does not bother about war **Rotary commits to polio outbreak in Gaza**

Rotary committed US\$500,000 to bolster the initiative, channeling these funds through a dedicated Polio Outbreak Response Fund. This contribution represents Rotary's sustained support to the WHO in combating polio globally.

Rotary will continue to work with its partners in the Global Polio Eradication Initiative and other agencies as vaccination efforts unfold.

Polio Campaign update: Strong community turnout continued in Khan Younis and Rafah Gaza with 145 202 children under 10 years receiving polio vaccine (nOPV2) and 119 055 children between 2 and 10 years received Vitamin A dose on Day 5 of the campaign. By end of Day 5, the cumulative number of children under 10 years who have received polio vaccine is 329 384.

Rotary Distrikt 2260 er delt i områder **Årets første presidentmøte holdt i område A**

Distrikt 2260 er delt i 8 områder med bokstavene A til H. Vårt område heter A og omfatter: Fredriksten, Halden, Skjeberg og Tune, Sarpsborg og Rakkestad.

Presidentene A treffes til presidentmøte jevnlig i perioden for hyggelig samvær og utveksling av informasjon og ideer. InterCity-møtet var resultatet av et godt samarbeid presidentene mellom.

Område A, Fra venstre foran: Rune Larsen (AG). Sten Erik Sund (Fredriksten) Bak fra venstre: Trond Mageli (Halden), Jan Roger Bredeesen (Rakkestad), Heidi Skute Bråten (Sarpsborg), Herleik Rønningen (Skjeberg og Tune)

Les i **Månedsbrevet**

Månedens leder:
Programkomiteen skriver side 2

Redaktørens røst
- Gjøre godt i verden side 2

Historien om Borregaard
Del 1 og 2 side 4

Presidentens møte side 3

Regnskap og budsjett side 4

Ledige stillinger ungdomskomiteen i Rotary Norge (NORFO)

Det lyses nå ut flere verv i den nasjonale ungdomsutvekslingen. Søknadsfristen er for de fleste allerede 8. november. Se distriktets hjemmesider.

Ønsker du en slik?

1. Bli invitert til Rotary!
2. Bli president!

Månedsbrevet

Utgiver:

Skjeberg og Tune Rotaryklubb

Ansvarlig redaktør:

Rune Larsen

Redaksjonen:

Arne Sigurd Rognan Nielsen

Klubbens styre:

President:

Herleik Rønningen

Innkomende president:

Per Inge Magnussen

Sekretær:

Kjell Lunde

Styremedlemmer:

Dag Gipling

Rune Larsen

Past President:

Per Frode Rismark

Komiteledere/tillitsverv:

Program:

Kai Brandstorp

Fest og kameratskap:

Stein Juliussen

Prosjekt:

Rudolf Ervik

Omdømme:

Rune Larsen

Kasserer:

Hans Kristian Guslund

Revisor:

Steinar Kjuus

Valgkomite:

President

2 x Past President

Skjeberg og Tune Rotaryklubb er tilsluttet Rotary International. RI er en internasjonal ideell organisasjon.

Møtested:

Skjeberg Adm.bygg

Tid:

Onsdager kl. 19:00-20:00

Web:

skjeberg.rotary.no

E-post:

skjebergogtune@rotary.no

Facebook:

facebook.com/groups/skjebergogtunerotary

Månedsbrevet utgis månedlig og summerer opp foregående måneds aktiviteter. Publisering skjer på klubbens websider og per e-post.

Artikler, meninger, annonser og andre innlegg sender du til redaksjonen. Redaksjonen forbeholder seg retten til redigering og publisering.

Opphavsrett © Skjeberg og Tune Rotaryklubb. Ettertrykk eller annen gjengivelse er tillatt om kilden oppgis.

Kunngjøringer

Vi Gratulerer!

Bursdager i september

Jens Henrik Westberg (1939), 85

Jens Henrik Westberg mottar blomster av president Herleik. I bakgrunnen Kjell Lunde.

Ord for dagen

Resiliens: Evnen til å tilpasse seg og komme seg etter motgang, utfordringer eller stress. Resiliens innebærer å styrke seg gjennom vanskelige tider, lære av erfaringer og vokse som individ.

JULEBORD for hele distriktet

Ja, dette året kjører Sarpsborg- og Gamlebyen RK på med et julebord for hele distriktet på Majorstuen i Gamlebyen.

Distriktsjulebord 15. november, kl. 19:00

Invitasjon ligger ut på Rotary-appen og på Facebook. MELD DERE PÅ!

Vi behøver ikke si mer. Klubben har mange ganger fått diplom for flest påmeldte til rakfisk i Borge Rotaryklubb.

RAKFISKAFTEN 12. november, kl. 19:00

Invitasjon ligger ut på Rotary-appen og på Facebook. MELD DERE PÅ!

Kalenderen

02.10	Inner Wheel fellesmøte
09.10	Årsmøte
16.10	InterCity på Rudskogen
23.10	Klubbråd
30.10	Guvernørbesøk
12.11	Rakfisk, Borge RK

Se Web, Rotary-app og Facebook for komplett oversikt. Endringer meldes til redaksjonen.

Månedens leder Programkomiteen

Av Kai Brandstorp

leder programkomiteen

Rotary året er godt i gang. I vår nye klubb Skjeberg og Tune Rotaryklubb. Etablert den 01.09.2024.

Vi er nå 48 medlemmer (hvorav 4 æresmedlemmer).

Programkomiteen hadde et møte før start på Brandstorp Gårdsbutikk hvor planer ble diskutert og lagt - primært for 1. halvår. Oppgavene ble fordelt og alle møter ble relativt raskt bestemt. Vi ble også enige om at vi skal presenteres for hverandre; medlemmene i tidligere Skjeberg og tidligere Tune. 30 minutter før ordinær møtestart kl 1900 skal 4 medlemmer kort presentere seg selv etter en fast tilsendt mal. En enkel CV. To stk fra hver tidligere klubb. Gjennom denne prosessen vil alle medlemmer komme til på møte opp.

Videre ønsket vi å ha de første møter uformelt for å bli kjent; på utløpet av Tømmertunnelen ved Eide og på Minigolfanlegget i Høysand. Det fungerte bra. Deretter President Herleik sitt møte med sin plan.

Interessant er at vi for første gang skal ha et fellesmøte med Innerwheel damene den 2.oktober.

Vi har også lagt mye arbeid i vårt Intercitymøte den 16.10 i regi av klubbene i Region A : Halden RK, Fredriksten RK, Rakkestad RK, Sarpsborg RK og vår Skjeberg og Tune RK. To planleggings møter har resultert i topp foredragsholdere i fylkes-

ordfører, direktør i Østfold Energi og tidligere statssekretær Trygve Tamburstuen. Emne er Energiforsyning i Østfold frem mot 2030+ -hvordan dekke underskudd på energi.

En prognose blant oss planleggere viser vel opp mot 130 i salen på Motorsenteret på Rudskogen.

Pr 01.10 er knapt 40 påmeldt og det er svakt. Håper inderlig at medlemmene i de respektive klubbene verdsetter og respekterer vårt komitearbeid og møter opp (gjerne med venner og respektive).

Ellers er faste møter som julemiddag, guvernørbesøk, møter med interne rotary stoff inkl. årsmøte med i programplanen.

Det har også lyktes oss å få vår nye ordfører til å komme og fortelle nytt fra kommunen / om ny kommunepan.

Fabrikkbesøk planlegges hos selveste Olav Thoen!! Samt ut i det blå???

Så høydepunktet i 2. halvår:

Jubileumsåret.

Tune ville blitt 60 år

Skjeberg ville blitt 50 år.

Det skal vi markere både med festantrekk samt andre begivenheter. Bare å glede seg. Men først høstprogrammet.

Fra oss i Programkomiteen ved leder Kai Brandstorp
30.09.2024

Redaktørens Røst Gjøre godt i verden?

Av Rune Larsen
redaktør

Er det i det hele tatt mulig å gjøre noe godt i verden? En floskel, tenker du kanskje. Mulig det, men tenk litt over det. Du står opp, sier god morgen god dag til de du møter i løpet av dagen og uken. Du har gode samtaler med de du møter på og får smil tilbake som en utveksling på et dypere plan. Du har gjort noe godt for noen av de som lever i verden. Der har du det. Så enkelt er det.

Selvfølgelig er det mulig å gå lengre. Velvillig oppmerksomhet og hjelp til kjernefamilien, storfamilien, venner og bekjente gjør også godt. I din verden. En oppfyllelse av det gode i seg selv.

Du er med i Rotary og har muligheter til å bidra til samfunnet

og verdenssamfunnet også. Med det du kan bidra med. Din tilstedeværelse i lokale prosjekter. dine bidrag til Rotarys globale prosjekter, dine bidrag til Polio og TRF om du vil. Da er du allerede godt igang og kan med stolthet si og stå for at du gjør godt i verden.

Din tilstedeværelse i det sosiale i Rotary gjør også godt, for deg og for de andre. Et mer nært og indre bidrag til samholdet og omsorgen for vår egen psykiske helse. Godt å vite at noen er der om du trenger det. Dette er også Rotary. Vi gjør godt i verden!

Om visjon og mål og fremtid PRESIDENTENS MØTE

Klubbmøte 04.09.2024

Sammenslåingen av klubbene har godt knirkefritt. Stor takk til Dag Gipling. Stein Juliussen forteller om jord-skjelv. Skjeberg og Tune: 50 år og 60 år!

Av Rune Larsen

Dato: 04.09.2024
Tid: 18:30-20:00
Sted: Skjeberg adm.bygg
Fremmøte: 53,5 %

President Herleik Rønningen

Presidenten åpnet møtet. Først skal vi har presentasjoner av medlemmene. Husk å slå på mobilen når du går.

Rolf Jul Strand: Medlems siden 1992. President. Er 82 år. Bodd i Ullerøy fra 1967. Oppvokst på fisk. Gift med Turid fra Gøteborg. Tre barn. Åtte barnebarn. Fire oldebarn. Utdannet bedriftsøkonom. Hobby: Holde meg frisk. Trener og er med i gåklubb. Hogger ved. Fiske. Løper Gøteborgsvarvet. Vært med i Gunnarstorp musikkorps. Har Sjøboden i Karlsøysundet. Medlem av Frimurerlosjen i 40 år.

Dag Gipling: Født i Trøndelag i 1953. Så Vestfold og Lørenskog. Ingeniør i teleteknikk. Opplæring som lærer. Gitt med Kirsti som er jordmor og flyttet til Sarpsborg. Har 3 døtre. Lærer på ingeniørhøgskolen. Jobbet i Teleplan og Nordsjøen. Selger på CAD. Jobbet i Trioiving til pensjonsavgang. Hobby: Hytte. Leser skjønn-, krim- og faglitteratur. Reise. Interrail 4 ganger i Europa. Se på stjerner. Medlem av Rotary siden 2007. Med i distriktorganisasjonen som DICO.

Thor Martin Ørseng: Født i 33 i Sarpsborg Lande. Handelsskole og handelsbrev. Tunejordet som lekeplass. Bor på Rokkeveien. Enkemann, kona døde for 2 år siden. En sønn med navn Kenneth. Bensinstasjon og salg av Saab. Overtok bensinstasjonen i Kirkegaten. Kenneth driver stasjonen nå. Hobby: Friidrett. Langrenn. Birkebeiner og Vasaloppet. Hytte på fjellet. Fiske- og bærturer. Med i gågruppe i Sil. Vin og vinturer. Medlem siden 96.

Øystein Sandvik: Født i 41. 83 år. Født i Oslo. Bodde der. Flyttet så til Nes i Hedmarken. Syklet over Mjøsa til skolen på isen. Flyttet til Fredrikstad. Artium i

1960 på Gule Anstalt. Jobbet på FMV og tok lørja over til FMV. Skaus i Oslo. Reiste til Perdue University. Ledelse økonomi. Skilt og gift. Arbeidserfaring. I USA jobber på NCR. Flyttet hjem til Kongsberg og våpenfabrikken. Flyttet tilbake til Sarpsborg som utviklingsansvarlig på KPS. Emaljering og fabrikkssjef. Teknisk sjef på Haraldsson møbel i Halden. Daglig leder som Sørli Møbel fabrikk. Hobby: Hytte. Golf. Rotary. Rotary i 1992. President i 2009. Bor i Fredrikstad.

Stein Juliussen 3 min. Tradisjon med ferie på Skiathos. Har vært i 12 år på samme hotell. Slapper av og 29 grader i vannet. Koselig øy. SAS gikk bra selv om streik. Champagne frokost. Søndag kveld sitter på terrassen. Går til sengs. Kl. 2250 sier til kona: Ikke rist på beina. Men det var jordskjelv. Senga ristet. 4,5 på Richters skala. 14 km avstand. Skremmende. Det gikk bra!

Presidenten tok ordet. Fødselsdager ingen. Andre klubber: Møte i InterCity-planleggingskomiteen.

Presidentens time med visjoner og mål. Sammenslåing i boks. Stor takk Dag Gipling for sammenslåing arbeidet.

Intercity møte blir det. Komiteene er satt. Programmet er ferdig frem til Jul.

RI presidenten sier: Magien er oppfordringen til å anerkjenne muligheten til å redde Liv.

I den nye Skjeberg og Rune Rotaryklubb: Ønsker at vi blir kjent og blander oss så godt vi kan og gleder oss til hver onsdag.

Kort gjennomgang fra alle komiteene. Kai B: Program. Rudolf E: Prosjekt. Rune L: Omdømme. Stein J: Fest.

Guvernøren har sendt e-post om besøket den 30.10. Vi skal fortelle om hva vi gjør og hun ønsker formøte.

CICO: Dag. Informerer. Club Central og mål. Medlemsfolder oppdateres. RBN møte med Nakstad som foreldro om ledelse.

Intercity: Vi har hentet foredragsholdere. Sindre blir ordstyrer. 1800 Rudskogen. Mingling til 1825. Håper på 70-120. Frist 10.10. Invitasjon sendes ut. 125.-. Underskudd dekkes. Overskudd til Polio. Tema: Hvordan dekke Østfolds kraftbehov i fremtiden.

Vi ønsker 3 minutter og pølser 2 ganger på møtene. Husk å blande oss. DG prioriterer

Overskudd og applaus! Regnskap og budsjett

Klubbmøte 11.09.2024

Klubbenes regnskap skal slås sammen og det gjenstår litt arbeid. Totalt har den nye klubben en egenkapital på 212 kNOK. Felles budsjett utsatt til 9.10.

Av Steinar Kjuus

Dato: 21.08.2024
Tid: 18:30-20:00
Sted: Skjeberg adm.bygg
Gjester: Ingen
Fødselsdager: Ingen
Møtt i andre: Rune L i Halden RK
Fremmøte: 57 %
Program: Medlemspresentasjoner og Regnskap og budsjett.

President Herleik Rønningen ønsket velkommen til nytt møte. Pga. medlemspresentasjonene starter vi nå møtene 18.30, slik at det ordinære Rotarymøtet kan begynne kl 19.00.

Følgende presenterte seg: Øistein Brodahl, Thorer Ytterbøl, Tor Lystad og Terje Scheele.

Medlemmer som presenterte seg, fra toppen: Øistein Brodal, Thorer Ytterbøl, Tor Lystad og Terje Scheele

Kl 19.00 åpnet presidenten kveldens møte. Han minnet om dagens dato, 11.9 og Terrorhandlingen i USA.

rekruttering. Vi skal besøke Stavern og høre om deres satsning på satelittklubb.

Valgkomiteen: Øystein B. Per Frode R og Dag G. Skal finne ut av dette veldig fort.

Til våren. Tune 60 år og Skjeberg 50 år. Dette blir topp. Det blir fest. Festmiddag.

Han hadde også hatt telefonkontakt med Jørgen Winsvold og Per Løkkevik, som begge var syke. Hilsen ble overbrakt.

Han understreket samtidig viktigheten av kontakt med de som ikke kunne møte pga sykdom.

Regnskap og budsjett.

Tune RK's regnskap var ikke formelt ferdigbehandlet og revidert. Dette kommer den 9.10. Terje Scheele refererte kort om regnskapet fra Tune. Det er ført som kontantregnskap, og viser da bare resultatet. Bankkontoen = eiendeler; det er ingen gjeld. Årets regnskap viser underskudd, pga redusert kontingentinngang lokalt, men full innbetaling til RI, samt dekning av servering. En fondskonto på ca 40.000 vil gå inn i fellesskapet.

Søren Pyntlund la frem Skjeberg RK's regnskap.

Dette viste et underskudd på ca 16.000 kr. Prosjektoversikten viste bl.a at Kai Brandstorp's gaveprosjekt resulterte i en ekstraintekt på ca 12.000 kr, mens f.eks Ut i det blå kostet oss 6.000 kr. Div spørsmål om kontingentinngang og PF bidrag ble diskutert og delvis besvart. Balansen viste en egenkapital på ca 172.000 kr. Vi har ingen gjeld. Regnskapet fikk applaus. Sekretær får regnskapet fra kasserer, og sender dette ut til medlemmene som vedlegg. Kan for eksempel benyttes som grunnlag for budsjetteringen.

Budsjett.

Dette ble utsatt til 9.10. Viktigheten av budsjett som styringsverktøy ble sterkt understreket. Dette er styrets ansvar. I forarbeidet MÅ komiteene komme med innspill i forhold til planlagte aktiviteter.

Pratemøte. De siste 10 minutter ble benyttet til pratemøte. Sentrale momenter har var arkiv, korr-igerte vedtekter, våre håndbøker, og mulighet for digitalisering.

Kl 20.00 hevet presidenten møte, og ønsket alle vel hjem.

Kai. Husk regnskap. Marsipan og julekurv. Kanskje firmagaver.

Borregards historie - Del 1

Endre Steinbru forteller

Klubbmøte 18.09.2024

Borregaards historie begynner allerede i 1016 Olav grunnlegger byen og hvor Borregaarden utgjorde allereide en stor andel av den.

Av Ole Enger

Sted: Skjeberg Adminsenter
Dagens tema: Fire presentasjoner av medlemmer og Borregaards historie, del 1 v/ Endre Steinbru
Antall fremmøtte: 58,3%
Gjester: Inger Halvorsen, Berit Brodal, Roar Torp

Presidenten åpner møtet og presenterer dagens program med fire nye medlemspresentasjoner og foredrag.

Steinar Kjuus

Steinar Kjuus vokste opp på Stabekk. Bodde der til han var 12 år. Folkeskolen i -44 som begynte på et bedehus. -49 Flyttet til Skøyen og begynte på Smestad Skole. Kronprins Harald gikk også der. Realartium på Ullern i -56. Mil tjeneste og påfølgende Befalsskole. Stud fag. Handels-høyskole i København. Familie og barn: Traff Anne Mari som han giftet seg med i 63. To døtre. Fire barnebarn. Alle har det bra. Anne Mari døde for fire år siden. Organisasjon og ledelse: Kons. For nbc i oslo. Glomma papp. 7 år. Jobbet forskjellige steder etter det. Sparebanken Borg og annet. Fra 86-87 Høyskolen i Østfold. Under-visning. Interesser: Jazz og Senior Høyre. Rotary.

Håkon Løvås

Håkon Løvås født 1977 i Bergen. Mor døde i da han var ett år. To døtre. Skilt, men gift igjen. Spilte tennis og var en god, lovende tennisspiller. Jobbet i Moss i 8 mndr. Sarpsborg Papp deretter som litograf. Fire tøffe år. Sitte på en kontorpult var tøft. I det militære var han på rekruttskole i Farsund. Militærpoliti. Sola flystasjon.

Arne Sigurd Nilsen: Født Juli

Arne Sigurd Rognan Nielsen

1950 i Bærum Snarøya. Flyttet til Lofoten. Ungd.politiker. Filosofi. Meget interessert i historie og leste Grimbergs verdenshistorie som 15 år. Leste i det hele tatt mye.

Utdannelse: Yrkesskole. Fotograf av yrke. Jobbet i Forsvaret med kommunikasjon, kryptering, NATO, tolket hemmelig trafikk. Jobbet i IBM i 16 år. Krevende med mye etterutdanning. Mye reising. Gift for 3. gang, sist med Wenke. Fire voksne barn. 8 barnebarn. Bonusdatter. Flyttet 12-13 ganger.

Dag Fredrik Reymert

Dag Fredrik Reymert: Født i Sarpsborg i 1956. Vokste opp på Trømborg, flyttet til Mysen. Aktiv i Speiderbevegelsen, allsidige interesser med idrett, spesielt fotball.

Utdannelse: Folkeskole. Realskole. Realartium i 75. Ett år i mil.tj. Utdannelse videre. Studfagkurs i Fr.stad. Jusstudier. Ferdig i 1984. Jobbet i meglerkontrollen. Senere Finanstilsynet. Jobbet deretter som dommerfullmektig i Mo i rana i to år 87 - 89.

Giftet seg med Ann Helen I 85. Sønn Fredrik. Ett år som adv. i Kr.sand. Trivdes ikke der. Kom til Sarpsborg og ble politijurist på Sarpsborg politikammer. Jobber nå i Ski. Liker å jobbe og trives med yrket. Hobbies: Hytteliv. Båtliv (uten båt).

Dagens foredragsholder

Endre Steinbru

Borregards historie - Del 2

Endre Steinbru fortsetter fortellingen

Klubbmøte 25.09.2024

Fra 1800-tallet ble det fart i sakene rundt Borregaard. Kellner-Partington Paper Pulp Co ble stiftet i 1889 i England. Året etter kjøpte de Borregaard ...

Av Hans Erik Pedersen

Dato: 25.09.24
Tid: 18:30 - 20:00
Møtested: Skjeberg Rådhus
Gjester: Inger Halvorsen, Roar Torp

Antall fremmøtte:

Møteprosent:

Bursdager: Jens Henrik Westberg 85 år 14. september
Møtt i andre klubber: Arne Nilsen i Rotary Business Network, Rune Larsen og Herleik Rønningen på distriktskonferanse.

Hovedtema i kveld: To egenpresentasjoner og Borregaards historie del 2.

Per Frode Rismark

Egenpresentasjon Per Frode Rismark. Født på Tynset i 1951. Bodde 16 år på Lundamo og så to år på gård på Støren. Han gikk realskole, yrkesskole (handel- og kontor). Senere er det blitt mange kurs gjennom arbeid og på kveldstid.

Per Frode har tre søsken og er gift med Hilde og har adoptert Julie. De bygde hus på Hafslundsøy, men har nå flyttet til Vatvedtbygget i Sarpsborg.

I elleve år arbeidet han hos Stormbull i Oslo og deretter 36 år hos Sika Norge, hovedsakelig med betongrehabilitering.

Han har alltid vært glad i å gå ski og å sykle. Nå er det også golf og gåturer. Han ble medlem av Skjeberg Rotaryklubb i 1998.

Egenpresentasjon Peter Bernhard Brønne. Født 1963 i Sarpsborg med foreldre fra Sarpsborg og Trøndelag. Flyttet i

Peter Bernhard Brønne

1964 til London pga. farens arbeid på Borregaard. Tilbrakte sommerferiene på hytta i Sildevika. I 1977 kom de tilbake til Sarpsborg, og han gjennomførte naturfaglinjen på St. Olav. Etter stud.fag, militærtjeneste, ett år på ingeniørskole, endte det med utdanning i USA som industridesigner.

Peter er samboer med Hanne. De har datteren Jenny. De bor i Fredrikstad og Peter har fremdeles begge foreldrene i live. Han berømmer dem for en oppvekst med «sølvskje i munnen».

Han kom hjem fra USA i 1989, hvor det var litt vanskelige tider på jobbmarkedet. I årene som fulgte var han innom Norcool, Peterson Display, Paintbox og fem år hos Leo Burnett. Innimellom jobbet han også selvstendig. Han har også arbeidet hos Front Scandinavia, som ble kåret til gasellebedrift. Han valgte så å gå over til undervisning og har vært lærer ved Glemmen vid. skole i 12 år.

Hobbies er først og fremst seiling og kajakkpadling, og om vinteren ski og turgåing på skøyter.

Ordinært møte fra 19:00

Presidenten overrakte Jens Henrik blomster for fylte 85 år.

Rune refererte fra distriktskonferansen og han fikk samtidig skryt for den nye lay-outen til månedssbladet.

Kai Brandstorp mante til flere påmeldinger til intercitymøtet.

Deretter var det klart for

forts. side 5 ...

introduseres av Øistein Brodal og skal snakke om forhistorien til Borregaard Fabrikker fram til 1890. Endre Steinbru innleder med å skissere området Borregaard Fabrikker består av og de forskjellige eierne og aktivitetene med strategi i forbindelse med tømmertransport/fløting. Begynner med Olav Haraldsson som seilte opp elva og grunnla byen i 1016.

Borregaarden utgjorde et større areal innenfor murene. Går deretter gjennom en dramatisk historie fra Borgerkrigene i 1130 og fremover.

Presidenten avslutter: Forslag meldes til sekretæren. Vi må ha en pressekontakt i klubben. Kjell Lunde og Arne blir pressekonkakter.

Ole Enger

Sarpsborg, 18.09.2024

dagens foredrag: Borregaards historie, del to ved Endre Steinbru.

Han startet med å forklare hvordan de tok båtene opp til Borregaard før de begynte å seile opp. Det var ved varping: Ved å kaste et anker et stykke foran båten og så hale seg oppover. Slitsomt og tidkrevende.

The Kellner-Partington Paper Pulp Co ble stiftet i 1889 i England. Året etter kjøpte de Borregaard og startet byggingen av en cellulosefabrikk. Oscar Pedersen ble ansatt som disponent. Bedriften ekspanderte sterkt i de nærmeste årene med flere cellulosefabrikker.

I disse årene ble det også etablert tre papirfabrikker og et kokeri. På Opsund kom den legendariske tømmerkranen, verdens største, på plass. Ved denne tiden forsøkte bedriften å kjøpe Hafslund, men fikk ikke tillatelse.

I 1918 ble Borregaard «kjøpt hjem». Bak dette stod skogeiere med advokat Hjalmar Wessel som sentral drivkraft. Han ble bedriftens første generaldirektør.

I 1920 startet man produksjonen av silkecellulose. I 1930 var det bedriftens viktigste produkt.

I 1932 overtok Arne Meidell som generaldirektør. Mantraet ble nå: «Mest mulig ut av tømmerstokken.» Man benyttet sukkerstoffer til å produsere sulfittsprit (teknisk sprit). I løpet av 30-tallet fram mot 1940 ble det gjennomført en stor oppgradering av fabrikkene.

Med krigen ble markedene borte. Man overlevde på å produsere förcellulose og sprit som nå også kunne benyttes til drikke. Stort sett kom man seg greit gjennom krigen. Under krigen startet man forberedelsene til en viskose-

fabrikk (cellull) som kom i drift i 1947. Spinneriet basert på viskosen ble startet i 1952.

Fra 1950 ble det stadig mer fokus på kjemiske produkter basert på bioetanol, blant annet vanillin og etter hvert lignin. Lignin ble lenge ansett som et problem, men utviklingen har gjort at det i dag er den viktigste produktgruppen.

Fra 50-tallet søkte man flere bein å stå på, og det medførte oppkjøp av en rekke virksomheter: DeNoFa-Lilleborg, Follidal verk, Kjær og Co, Stabburet og flere.

Rein Henriksen overtok som generaldirektør i 1960.

Ny vanillinfabrikk stod ferdig i 1963. I 1967 startet svovelsyreproduksjon fra ny fabrikk basert på malm fra Follidal.

I 1970 startet produksjon i Brasil av ubleket cellulose som ble sendt til Sarpsborg for bleking i nytt blekeri. Fabrikken ble solgt etter få år, men celluloseleveransen fortsatte til ut på 80-tallet.

1980-tallet ble preget av stadig større krav om utslippsreduksjoner. Papirfabrikken ble solgt i 1987 og gikk konkurs i 1998.

I 1986 ble det sammenslutning med Orkla Industrier. Per Arne Sørli har ledet bedriften fra 1999.

Borregaard ble etter hvert mer orientert mot miljøetsatsinger: Bruk av ren energi og utslippsreduksjoner. Produktspektret gikk mot stadig mer spesialisering. Fra 2005 brukes fem prosent av omsetningen på forskning og utvikling.

2012 ble Borregaard skilt fra Orkla og ble eget børsnotert selskap. Aksjen har steget fra 17 kr til omkring 160 kr.

Bilder fra Borregaard

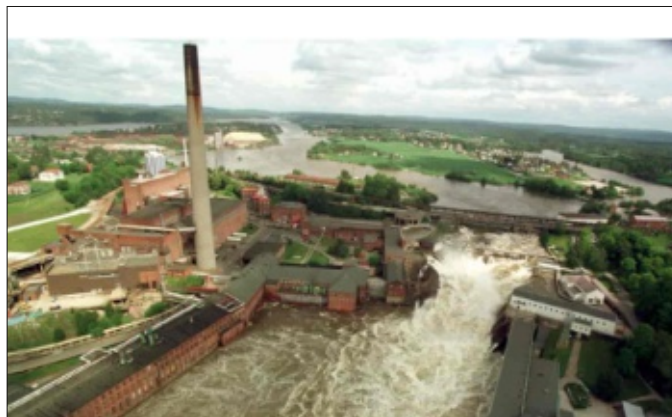
Kilde: Store Norske Leksikon, snl.no

Borregaard 1910 og storflommen. Kilde: snl.no

Sarpefossen og Borregaard, foto fra cirka 1860–1880. Kilde: snl.no

Sarpefossen sett sørfra under storflommen i 1995. Til venstre ligger Borregaards fabrikker. Kilde: snl.no

Borregaards fabrikkannlegg i Sarpsborg, med Sarpsfossen og jernbanebroen i forgrunnen. Foto fra 1985. Kilde: snl.no

Julemarsipanen er klar

Den perfekte julegave til deg, familie og venner. Bestill av Kai ASAP-ZULU-PRONTO

